



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum**

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de**

**Antverpiæ, 1649**

§.23. Iesus rursus fremens. Secundo infremuit Christus: iubetque tolli lapidem ad euentiam miraculi: & doctrinam confessoriorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

de futura vita, nec de resurrectione, animo adeo virili perstiterunt, nos autem intelligentes ea, quæ credimus, affectu adeo torpemus lugemusque fremimus: *Videi me Gentiles hæc sepe sapere & nos imprudentes esse. Qui de resurrectione nobis intelligunt intelligentium opera faciunt, qui intelligunt, ignorantium.*

D. CHR. Tom. 3.

XXXI. Lactymæ camptur impudentes. Epist. 3. c. 1.

D. Hier. Tom. 1.

Hom. 6. in Iona.

Insuper et ostendat quàm imprudentes sunt illæ lacrymæ & fletus superuacanei, ait D. Hieronymus, illas finxerunt fabulas de Niobe filio Laotali quæ ex nimio fletu in lapidem fingitur esse conuersa qui semper lacrymis madere videatur, alij vero in diuersa animalia & aues vt alciones cotuos marinos, cygnos & aues alias, similes gallinus in Africa de quibus ait Ouidius in L. Metamorphoseos: *Novem: quia nul. un. fletur in lapidem & alios in diuersis bestias commutatoz fixit antiquitas.* Erat hoc mare immensum & ipsum lacrymatum Christi adeo profundum. vt quantumlibet percurratur vento licet prospero, illas tamen enauigare sit impossibile: quocirca D. Chrylost. multas alias profertur earum rationes: quibus modo non licet immorari.

§. 23. Iesus rursum fremens. Secundo infremuit Christus: iubetque tolli lapidem ad euentiam miraculi: & doctrinam confessariorum.

74

Ser. 64. Ep. 65.

Amos. 3. 4. 1. Cur leo rugiat. RUPERT. In cap. 3. Amos.

**P**rogre ditur Dominus ad monumentum, aliterum edens fremitum: Iesus rursus fremens venit ad monumentum: quis tunc hic, Domine mi, fremis us? quænam actio tibi adeo innotuit, non enim eam nisi hac in occasione notauimus? Si fremitus, vt diximus, actio sit animi commoti, precor in quem, Domine, nunc commoueris? respondet D. Petrus Chrysolog. contra duos inimicos, vnus erat ipsa mors, quam modo adoritur, illique prædam itudet eripere, quam deorat: quando Leo rugit (inquit Amos Proph.) signum est quod prædã vaneretur oppositam: Numquid prædã carulis Leonis vocem de cubili suo nisi aliquid comprehendat? Leonis natura off. (inquit Rupert.) inuenta prædã rugire vt quoscung illud sit animal rugitu tyrone factum, & auonitum concidat, & in prædam non tantu patienter, quam impatienter cedat, alter aduersarius & principalis erat: eorum qui præsenteaderant indurata malitia, videntes enim eius lacrymas, eas defectui potestatis adscripserunt, credendo, quod si cœcum poterat illuminare,

Iazarum non poterat à morte præseruare. Hoc in populo illo à principio Deum grauitè irritauit: Quoties exacerbauerunt enim in deserto? Vni etenim videntes Dei miraculum alterius patienter negabant potestatem: quia de causa illos vocauit: Generatio mala & adultera, vt diximus, dum de illis ageremus, hoc idem modo repetunt quo tantopere Christum exacerbant, vt in fremitus erum pat indignas. Considerabat Dominus (ait D. Petrus Chrysol.) perfidiorum illorum contumaciam, qui nedum ob præacta non crediderant miracula, sed insuper videntes stupendum illud, quod acturis erat, nec similitet essent crediduri: quinimo proditoriè illum occidit: pro vt occiderunt, & die Veneris proximo declarabitur: *Videbat Iudeorum corda obstiniora inferis, viscera duriora mortuis, oculos terrores spulchris: & quod eius vox qua patefecerat caritatem, non patefecerat eorum arcana: in fletu qua suscitatura erat mortuè, eorum mentes non esset suscitatura, lux que illustratura erat spulchrum, illorum non illuminatura caritatem.* Quævis infirmitas, quæ per medicinam mortalis efficitur: quæ uana exortas, quæ per lucem magis obtenebescit? Quale venenum, quod vires lumit ex antidoto? Quævis diabolica malitia, quæ ex bonitate peior efficitur? conua sitanicam hanc duritiem rugit Dominus, sic D. Epiphanius in anchor. & Ser. 104. D. Aul. super enim hæc vulnera adeo desperata, de temp. & infirmitates adeo mortales, quid aliud agendum, nisi fremendum? Sic loquitur Prophet. Michas: *Plangem & uulabo: vadum spolimus, & nudus: factam plantum velut dyatonum, & luctum quasi struicium, quia d. fletura est plaga eius.* O duritiem rebellem duramque rebelionem? Vt videt Domitium procedentem coram ijs, vt opus faciat adeo diuinum, caeleste, & irrefragibile, vt tota u femi conspiciat malitia, nec huius quidem possit in eo calumniari: & quod illud ipsum confictum, contestum, & ab eis publicatum, nedum illis futurum non esset eno. D. Hier. lumen, sed ex hoc ipso in perfidia sua tanto In cap. 12. manerent oblituatores: hoc lacrymas hoc singul. Epist. ad tum, hoc de corde Christi fremitum excitauit: Rom. in Ad fletum promouitur (inquit D. Hieron.) non pro illud si Lazaro, quem erat suscitaturus: sed propter eorum compati. n. crudeli aem. Et istos patitur tibi inuumberet tur, edere. Quantum est ex parte tua per fidam tuam Tom. 10. deplorans duritiem, ad quam emolliendam eius III. non suffecerit miracula, non promissa, non ter. rificamenta non voces, non inspirationes: quid iam deside dicam? & ipsa misericordia, quate patiens tole. rat & quæ sufficere deberet, vt te à peccato re. mahe.

II. Iudaorum Christos lugebat duritiem. D. PETR. CHR. 50

D. Hier. In cap. 12. Epist. ad tum, hoc de corde Christi fremitum excitauit: Rom. in Ad fletum promouitur (inquit D. Hieron.) non pro illud si Lazaro, quem erat suscitaturus: sed propter eorum compati. n. crudeli aem. Et istos patitur tibi inuumberet tur, edere. Quantum est ex parte tua per fidam tuam Tom. 10. deplorans duritiem, ad quam emolliendam eius III. non suffecerit miracula, non promissa, non ter. rificamenta non voces, non inspirationes: quid iam deside dicam? & ipsa misericordia, quate patiens tole. rat & quæ sufficere deberet, vt te à peccato re. mahe.

traheret, tibi seruit occasione, ut eum deuo peccatis tuis, grantum ex te est, crucifigas. Perpende, charissime: quod te luceat Deus: confideta quam grauer tuam sentiat duritiem: & velut Leo de tribu Iuda rogatus contra illam reddat insolitos?

IV. Qualia erant ludæorum sepulchra. *Serm. 52. de verb. Domini.*

His igitur præmissis, ad monumentum tendit Saluator, illum præcedunt sorores, sequitur ipse totaque populi multitudo: præpius accedunt sepulchro: *Erat autem spelunca, & lapis superpositus erat ei,* notat D. August. Iudæorum consuetudinem, qui sepulchra sibi effodiebant in Petris non sursum versus excavando, sed deorsum directe ab intus, quæ fragrandi lapide ocluderant quo ablato defunctus apertè patebat. Tale fuit Lazari sepulchrum, & credit hester Card. Caiet. lapidum fuisse fragrandem, cum Dominus non vii sed multis diebus: *Tollite lapidem* & Euang. plures fuisse satis indicat cum dicat in plurali: *Tulerunt ergo lapidem,* dicit illis Dominus: *Tollite lapidem.*

V. Christus cur tolli lapidem iusserit. *D. CHR. Serm. in Euang. de nuptijs contra Iud. Tom. 3. D. AMB. lib. 2. hexam. cap. 7. Tom. 1. D. PR. CHRYS. Serm. 96.*

Admittantur præceptum hoc SS. Patres & duo inquirunt: primum, cur Dominus lapidem tolli præcepit: cum salta eius apertione, de sepulchro Lazari proferre poterit. Alterum, cum hoc iam vellet, cur ipse vocis suæ imperio non illum abstulit? *An qui transfert montes in cor mariæ* (sic argumentatur D. Chryl.) *Non poterat lapidum verbo remouere? Non poterat* (sic D. Ambrosii.) *remouere lapidem, qui mortuum poterat suscitare? Cur inter diuitias* (ita D. Petrus Chrysol.) *virtutes humanum Christus requirit auxilium?* Ad primum respondent: quod Dominus lapidem tolli iusserit ad euidentiam miraculi: ut eo ipso suis spectarent oculis, quotquot præsentés aderat, corpus Lazari defuncti, suisque manibus cadaveris perciperent fortorem, nec aliquis obijcere posset, quod forte ibidem viuus seruarietur, & qui in miraculo cæci nati dicere voluit, verum non esse, quod cæcus natus fuisset; certius modo diceret Lazarum non fuisse mortuum, Deinde si viuus prodiret, non sublato lapide, non nisi (dicit D. Thomas) dicerent phantasma fuisse, vel spiritum in corpore phantastico sicut de Christo discipuli crederent: quem videbāt januis clausis introisse: *Tollite lapidem* (ait D. Chrysol.) si namque voluerit Lazari negare mortem, vel ipsum non esse qui de sepulchro prodibat, proprio visu confundantur: *Esti ugent manus ipsorum* qui sepulchrum aperuerunt, & oculi eorum, omnium qui præsentés aderant: *redarguant ipsos.* Hoc ipsum (inquit idem Doctor) in hoc miraculo fecit, quo uix suæ Cathalstrophem impos-

fuit, quod fecerat, in miraculo nuptiarum, quo patrans à se miraculis dedit initium, *Initium signorum,* hoc vocat D. Ioan. & aptè congruit hinc doctrina Abulenlis quod propheta, ut miracula *Ioan. c. 2. sua facerent omni exceptione maiora,* talibus vii 18. fuit ceremonijs, quibus omnis suspitionis tolleretur occasio, patereque manifeste, nullum hic Sic Elias interuenire præfigium, & sic vocat quod Elias, & Elias ut se verum Dei prophetam esse restaretur, *vo-* fecerunt, lens ut descenderet ignis de celo, qui bouem in *In libri 4 sacrificium offerendum exurere,* hoc egit, ut ipse *cap. 2. si Baal propheta,* cum quibus non parua erat illi *quasi. 33. contentio:* bouem illi adduceret, qualem uellent, *3. Reg. 18. & illi ipsi eum aqua sic copiose perfunderent,* *25. ut circumque aquæ uelut per aluos deflueret sic sic ut ipsi uiderent ex parte Elie nihil ibi defle,* quod uel minime daret suspitionem, ut inde ignis prodire potuisset. Omnibus itè dispositis, illis spectantibus prophetis, & certum manibus constitutis, & audientibus ea quæ dicebat, à Deo effugit ut ignem demittat qui confirmat sacrificium: tamen descendit: quo confunduntur, non tam emendantur: non enim dicere potuerunt, quod Elias sibi bouem adduxisset incognitum, uel quod illum disponens, materiam parasset, & adiecisset, quæ nullo negotio ignem caperet, quo sacrificium comburetur. Idem contigit illius discipulo propheta Eliseo: diu ab eo oppidani Iericho remedium aquis pestulant: amatoribus, quo dulcescerent ipse uero rogauit eos: *Afferite mihi uos nouum & mactate in illud sal:* non quæsiuit, *4. Reg. 2. non protulit de manica sua uas, nec sal, sed nec iuicit;* sed hoc uelut ut hæc omnia illorum cura committerentur: quatenus uidentes, quod Propheta sal in aquam conijceret, quo pristina & optatam obtinuit dulcedinem, remoderet, quod in uase, uel in sale, uel in eius iniectione aliquid forsitan propheta permisset, quod illi ignorarent uel oculorum eos illusionem deciperet.

Ea de causa (sic sentit D. Chrysestem) in miraculo nuptiarum uoluit Dominus, ut omnia illorum manibus fierent, qui nuptijs ministrabant: sic ut ipse suam non adhiberet: ipsis seruauit præcipit: *Mittite, ut amphoras impleant, aquam modum hauriant,* ut illi ipsi cererent aquam esse ueram, & putam, quam ipsi proprijs manibus haurissent, ne forsitan, si Christus illam infudisset, dicerent aliquid ab eo uirtutis incognita, quo aqua in uinum conuerteretur, esse intermixtum: ipsis præcipit ut ex illa haurirent, re iterum si ipse eam hauriret, quis forsitan diceret, alquam

aliquam tunc ab eo factam intervenisse fraudem: illis mandavit, ut deferret archidilino: quatenus netrens ille aquam in vinum converteram, illi ipsi testes forent, non hæc humano operi sed Christi virtuti, quæ divina erat, adscribenda. Hoc ipsum in præfenti servat miraculo, Lazarum: mori permittit, forosibus omnibusque cognatis concedit, ut cerneutes eum mortuum, sepeliant: patitur sepulchro, posito desuper lapide, concludant, ab ipsis scilicetatur. *Vbi posuit eum.* Ne forte dicant, quod prius illis aliquid apposuerat, ab illis se ducti pariter ad monumentum: ipsis inungit ut aperiant sepulchrum: si namque Christus hoc ipsum faceret, forte dice- rent, quod sepulchrum aperiendo aliquam præ- mississet coniurationem, vel quippiam incognitæ virtutis adiunxisset. Vult ut illi ipsi mortuum videant, & olfaciant, & discipuli de monumen- to prodentem dissolvant, mortisque auferant inlitas, & sudarium à capite dissolvant: sic ut ipse nihil fecerit, nullamque aliam adhibuerit actionem, quam verbo suo potentiori & imperio- so mandare defuncto resurrectionem: quatenus per hoc, licet tota consistat inferni malitia, & in vinum coarctata demonum obdurata peruer- sitas, nec manna superisset ipsis aia calum- niam.

IX. Solo vo- eis impe- tio eum Christus exantur  
a 1. i. exa. e. 7. Et oratio. de fid. resur. G. lib. 2. de pami. cap. 7. b 1. 83. quast. 65. X. Myllia ratio su- blacionis lapidis.

Hanc rationem sequitur D. Ambros. a. Hinc pariter patet alteri dubio responsum: quare cum iam tollendus esset lapis, Saluator voluerit, ut ipsi lapidem tollerent. D. Augustinus b. aliam pro- fert mysticam rationem: quod nempe per hoc in- dicarit ad resuscitandum peccatorem per pecca- tum mortuum ad gratiæ vitam: novellam sit ut ipse ex parte sua faciat, quod hic fieri imperatur: *Tolle lapidem*, ipse Dominus est, qui virtute sua deifica gratiæ vitam infundit peccatoribus, eaque datur illis per virtutem emanentem, quam verbo voceque tribuit confessarij legitimi: porro requiritur, ut ipse peccator ex parte sua tollat la- pidem, quo sepultus in peccato claususque detinetur.

Propitius sit mihi Deus: quot Lazaro vi- demus non quatruidanos, sed etiam quatuor imo viginti annis suis in sceleribus sepelios, toti Republicæ fatidos, quam sua non parum infi- ciunt corruptione. Quot iam annis, Domine mi, tua cum tali honesta perseveravit conversatio, quæ tibi salus perditur, opes dilapidantur, fama demigratur? à quo tempore teneator inuisis detines contractibus male parata bona, egestate pauperibus, quibus illa fuit abstulsi, per- euntibus? Quamdiu hoc in odio & rancore

Hieron. Bap. de Lanza. a. Tom. III.

in fratrem tuum sepultus invecerasis? O sepul- tos Lazaro, quanta molis est vestra resurrectio! ipsum Christum provocas. Ut seipsum turbes, ut lacrymas fundas, infremiscas, quam parum movit te tanta conicio, talis exhortatio? Quam nihil in te tanta castitas missa efficit insperatio? Quis modo vivis, qui vidisti mores subtra- neas, & in ipsis quidem qui vitam credebant se habere, quam tu longe certiores? an postulas remedium? accedat tua voce conf. stans, quæ divina pollet virtute à Deo sibi tradita: *Eccc dabit vocem suam virtutis*, porro his pius tolle lapi- dem: talis domus suspendatur accessus: num- mos non ritos restitue: ne ultra inurium tibi persequaris: detractioni patces vitæ corrige luxu- riosam.

Es. 67. 34.

Quando Dei populus vidit ignem Sanctum XII. puteo iniectum iam fuisse exinctum, & in aqua Allegr. ria crassam, vel molle lutum converteram, intel- de igne lexit quatenus iterum incenderetur opus esse di- in puteo uinâ potentia, quæ radijs communicaretur so- demetlo. laribus, ut autem perfecto lumine ignem collu- straret, eum de puteo hausit, & cespites, qui adhaerant, absterit: deinde extendunt & ipsi solis radijs expanderunt: oriente igitur so- le, suosque vibrante radios, quibus eminentem Deus vitam contulerat; ignis si hinc splendidus adeo effulit, ut omnes in dei laudes exclamarent. Heu te miserum, qui hanc detines animam in culpa puteo demetiam. Quam profunde illam detines impudice. Cæneo carne demetiam, in lu- tum converteram, suile peccatorum infernalium execrandum. Tu vero teneator inuisissimè, heu quam tua iacet puteo demetia cupiditatis; & tu prophete in Dei obliuione, totus tuus im- merle vanitatis, confabulationibus, carnif- que concupiscen. ijs heu quam exinctus est ille gratiæ celestis ignis, qui animam illumi- nabat, & de se charitatis calorem producebat ardentissimum.

Talem invenit castimam Vates Jeremias, illicque acclamar: *Lena in circumtu oculos tuos, Hierem. 3. 2. Et vide, ubi non profueris si*, an datur reme- dium? quis demo gratiæ diuina ignem ac- cendit? Quis a dotem charitatis restituet? Quis animam sic mortuam vivificabit? Solis ra- dius, cui Deus virtutem infudit deificam: con- fessarius qui illuminat, calefacit, vivificat, cuius voci tantam Dei virtutem impertit, ut cor- ruptos Lazaro revocet de sepulchris, & rae- que gratiæ restituat. Ad hoc accurre; tu pri- mo te ipsum dispone animam tuam educ de hoc puteo familiaritatis inhospitalis; quam David

XII. Vita sua corrigit peccator, O o o infer.



in seipsum vocavit profundum, sed et illas, nuntiata, eius curam quae te tradit corruptioni, scilicet intermitte, aliena, quae possides bona, restitue: hanc tuis in actionibus repelle leuitatem: manibus sumito roscatum; recede paululum ab hominum frequentia: tuam feruitate conscientiam: quamuis enim verum sit quod quantumlibet egeus sufficiens non sit ad gratiam dispositio: sicut nec fuit lapis de sepulchro sublatus ad Lazari resurrectionem: porro necessarium est ex parte tua, haec fieri diligenter. Ambas Dominici praecipitationes verbis comprehendit D. Ambrosius elegantibus. Posuit remouere lapidem imperio sermone: iubente enim Christo sensibus solent natura obedire; poterat tacita ut operationis occulte transferret saxum sepulchri, in cuius possessione remotis lapidibus plurima defunctorum sepulchra pauperum. Sed hominibus iussu, ut remouerent lapidem, in veritate quidem, ut increduli crederent, quod viderant, et aspicerent resurgentem mortuum in typo autem, quod nobis donaret, ut leuaremus delictorum uera.

D. Amb. lib. 2. de penitentiis c. 7. Tom. 4.

§. 24. Iesus autem eleuatis sursum oculis. Magna concludunt mysteria hi Saluatoris actus, eiusque verba.

77 I. Venustas formae fragilitas

Conantur sepulchrum aperire, sed obstat Macha ait enim Dominus: Domine, iam factus quadriduarius enim est: eiusque cum-ctos factor inficiet. O miseriam humanam! O pulchritudinem mortalem! O bonam terrenam gratiam! Quam cito marcescit? non requiritur saecula, non anni, non menses, non hebdomadae: sufficit quadruluum. Erat Lazarus (teste D. Epiphani.) iuuenis excitatus triginta annorum adolescens; perpende, quam debilis & infirma iuuentus alacritas, quam haecida pulchritudo. O Domina sole formosior, o Matrona vultus elegantia spectabilis: heu quam paruum habet haec gratia tuae elegantiae subtilentiam? Voluit sanctissima Iudith inter feminas pulchritudinis palmam referens, cuius & Deus maiora desit elegantiae incrementa, declarate victoriam, quam Deus de superbo illo Tyranno Holoferne reportarat: illum etenim sibi subtraxerat per illud, quo mundus nihil agnoscat infirmius, quid hoc? vultus mulieris elegantia, & vultus feminae ormosior: Non occidit potens eorum in iuuentibus, nec filij Tiran percussissent eum, nec ex alijs gigantes opposuerunt se illi, sed Iudith filia Merari, in specu sacris sua. Non laus illi

Iudith. 36. 4.

fuit dixisse: mulier supereruit eum: licet enim sit inter infirma ceteris infirmior, & tamen persona est, & homo constans carne & ossibus, sed ait vicit illum ea quo, ipsa nihil habuit infirmius: quid hoc? Species facies sua: an aliquid datur infirmius? attende, quam breui haec periclitatur & evanescat, & hic vultus horrorem excitet & fetorem emittat non tolerandum: Domine, iam factus, quadriduarius enim est: optime dixit Spiritus S. Fallax gratia & vana est pulchritudo, sed hoc vobis matronae nobiles plurimum refert: Mulier iuuenis Dominum ipsa laudabitur.

Proh. 31. 30.

Referato iam sepulchro, & omnium oculis exposito Lazari cadauere, cuius mortem ad vltiorem confirmationem affererat factor, illud iam corrumpens: constituit omnes attentis, nunc oculos in sep. Ichrem, nunc consuevit in Christum & quisque seipsum tacitus interrogat: quid faciet vltimus, quid ager? An aliquem leget plurimum, num orationem fundet pro defuncto deprecatur? An aliquid proderit amoris signa, quo illum complectatur, cum inter brachia constitutus? An forsitan super corpus lacrymabitur: ut alter Ioseph super cadauer Patris sui amantissimi. Haec suspensio eundorum, qui praesentes aderant, animos Dominus recollectit, ut omnes vna iuniter operis huius testes forent: culares, sorores sepulchro aperto in nouos erumpebant eiulatus & plandus, amici singultus edebant amariore, discipuli quasi attoni haerebant, reliqua turba populi multo- etula spectaculum mirabatur.

II. Descendit tua historia miraculi.

Et ne praeterea (ait D. Chrysost.) turbam fuisse moicum, sed innumerabilem, ex omni gente. Chrysost. Hom. de Lazari. Tom. 3. dicitur: adertant, doctores nobiles, plebei, Iudaei, III. Gentiles, milites, nauae, &c. Commemorat, et ad Plurima hoc spectaculum seruanda memoria sempiterna mi- omnia lites, Iudaei, & nobiles: Christiani, procelis, naua no- generis bilissimi, senatores, iudices, &c. idcirco turbam hanc turba con- vocauit Dominus populul: Propter populum qui confluerat sumptat: nomen hoc omnigenae gentis includit multitudinem: itaque sicut ad manifestandum opus, & virtutem Spiritus S. hoc agit ut in Hierusalem quilibet mundi nationes confluerent: Ex omni natione quae sub caelo est, sic etiam ad signum hoc, quod agebat, velut vltimum suae diuinitatis assertiuum, tantam populi coadunauit varietatem, ut tot haberet testes quot praesentes spectaculo confluerant.

Act. 2. 5.

